

WET PASSEND ONDERWIJS

De wet passend onderwijs is op 9 oktober 2012 aangenomen en is gefaseerd ingevoerd. Vanaf augustus 2013 zijn een aantal voorbereidende artikelen in werking getreden. Het belangrijkste element, de zorgplicht voor scholen, is per 1 augustus 2014 ingevoerd. Doel van de Wet Passend onderwijs is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd. OCW noemt in een samenvatting als hoofddoelen:

1. helderheid over de toewijzing van extra ondersteuning met een versterkte positie voor ouders door de invoering van de zorgplicht;
2. minder bureaucratie door het bundelen van middelen voor lichte en zware ondersteuning;
3. goede docenten voor de klas, gesteund door hun team en het samenwerkingsverband;
4. geen thuiszitters door passender aanbod van ondersteuning
5. een betere aansluiting tussen onderwijs en zorg t.b.v. ondersteuning aan kind, gezin en school vanuit de gedachte 'één kind, één plan'..

De wet heeft betrekking op het stelsel van voorzieningen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het funderend onderwijs en in het middelbaar beroepsonderwijs. De Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet medezeggenschap op scholen en de Wet op het onderwijstoezicht zijn hiertoe gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op de organisatie van de voorzieningen voor extra ondersteuning van leerlingen en de financiering daarvan.

Nieuwe bewegingen

Het Referentiekader Passend Onderwijs van de sectorraden(2014) stelt dat de wet drie bewegingen op gang wil brengen.

1. Primair wordt beoogd een beweging in gang te zetten van curatieve naar meer preventieve ondersteuning. Binnen het nieuwe stelsel van passend onderwijs is het streven om via preventie en kwaliteitsverbetering de uitstroom van leerlingen naar bovenschoolse voorzieningen te reduceren. Mogelijke besparingen komen ten goede aan uitbouw en verdere versterking van de onderwijsondersteuning op scholen. Op deze manier profiteren meer kinderen van goede ondersteuning. Dit vraagt om een nieuwe benadering om de expertise van het (voortgezet) speciaal onderwijs en jeugdzorg school- en thuisnabij in te zetten.
2. Indiciestelling op basis van slagboomdiagnostiek maakt plaats voor handelingsgerichte diagnostiek. Binnen het nieuwe stelsel staat de onderwijsondersteuningsvraag centraal: *wat heeft dit kind in deze*

situatie nodig, *hoe* gaan we dat organiseren en arrangeren, *wie* hebben we daarvoor nodig en *hoeveel* kost het? Dit vereist een flexibele inzet van expertise en voorzieningen die nu deel uitmaken van bijvoorbeeld speciaal basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voorzieningen voor jeugdzorg en opvoedondersteuning.

3. De derde beweging is de ontwikkeling van sectoraal naar intersectoraal en integraal denken en werken. Preventieve ondersteuning beperkt zich niet tot de school. Opvoed- en opgroei-ondersteuning moet integraal onderdeel zijn van het totale zorg- en ondersteuningssysteem rond de school en het gezin. Ook de handelingsgerichte diagnostiek heeft een integraal karakter. Intersectoraal werken bevordert een goede begeleiding van kwetsbare kinderen in de overgang tussen onderwijssectoren (vve-po-vo-mbo). Schoolbesturen maken afspraken hoe zij een effectieve overgang van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben bevorderen. De continuïteit in de onderwijsloopbaan moet daarbij worden geborgd

Zorgplicht

Er is een zorgplicht ingevoerd voor de bevoegde gezagsorganen voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. De wet schrijft voor dat elke school een onderwijsondersteuningsprofiel maakt, dat een beeld geeft van de mogelijkheden en voorzieningen die een school heeft om te voorzien in de verschillende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen. De zorgplicht van het schoolbestuur brengt met zich mee dat voor jeugdigen die niet terecht kunnen op de school waar zij zich hebben aangemeld, die school wel de verplichting heeft om binnen het samenwerkingsverband een andere school te vinden. Schoolbesturen in het primair- en voortgezet onderwijs zijn daarom verplicht om samenwerkingsverbanden te vormen, waarvan ook het speciaal onderwijs deel uitmaakt. De REC's zijn daarmee afgeschaft. De ondersteuningsmiddelen voor het regulier en speciaal onderwijs zijn gebudgetteerd en worden verdeeld door het samenwerkingsverband, dat zelf de criteria voor toewijzing daarvan vaststelt. De landelijke indicatiecriteria voor het speciaal onderwijs vervallen daarmee.

De schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband hebben met elkaar een ondersteuningsplan gemaakt. Dat plan laat zien welk niveau van ondersteuning afzonderlijke scholen bieden, hoe de middelen voor extra ondersteuning zijn verdeeld en aangewend, hoe men ondersteuning toewijst, hoe de verwijzing naar speciaal onderwijs gaat en hoe men ouders informeert over het hele proces.

Verevening

Het ondersteuningsbudget was voor de invoering van passend onderwijs ongelijk verdeeld over het land. Het percentage leerlingen met een indicatie voor (v)so/lgf verschilde sterk per regio. De Evaluatiecommissie Passend Onderwijs (ECPO) deed onderzoek naar deze verschillen en kwam tot de conclusie dat er geen inhoudelijke argumenten zijn om aan te nemen dat de behoefte aan extra

ondersteuning over het land verschilt. Daarom adviseerde de commissie om het beschikbare budget voor extra ondersteuning naar verhouding van het aantal leerlingen te verdelen, ofwel te verevenen.

Verevenen: berekening en overgangsperiode

De omvang van het budget per samenwerkingsverband wordt bepaald op basis van het aantal leerlingen binnen het samenwerkingsverband, vermenigvuldigd met een normbedrag. Zo ontstaat er een normatief ondersteuningsbudget voor het samenwerkingsverband. Omdat deze nieuwe berekening leidt tot een andere verdeling van het budget, geldt een overgangsregeling. In 5 jaar tijd, vanaf het tweede jaar na invoering van de wet (van 2015 tot 2020), groeit het samenwerkingsverband naar het nieuwe budget toe. Hierbij wordt op basis van de peildatum 1 oktober 2011 het niet-verevende bedrag (dat is de 'oude' situatie) vergeleken met het volledig verevende bedrag (de nieuwe situatie). Het verschil tussen beide bedragen is het zogenoemde correctiebedrag.

Het correctiebedrag wordt de komende jaren in afnemende mate opgeteld bij (bij een positief bedrag) of afgetrokken van (bij een negatief bedrag) het normatieve budget. De percentages waarmee dit gebeurt, worden vastgelegd in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Op 1 augustus 2020 is het niet-verevende bedrag afgebouwd tot 0% en ontvangen de samenwerkingsverbanden naar verhouding evenveel geld.

LWOO en PrO onder Passend Onderwijs

Vanaf 1 januari 2016 worden samenwerkingsverbanden VO verantwoordelijk voor de ondersteuningstoewijzing lwoo en pro en voor het budget lichte ondersteuning. In een aanvulling op het ondersteuningsplan moet het samenwerkingsverband beschrijven hoe ze de procedure voor ondersteuningstoewijzing vormgeven. Als het samenwerkingsverband kiest voor een opting out lwoo, dan moet ook worden beschreven welke criteria ze hanteert bij de toewijzing van lwoo en wat de duur is van de ondersteuningstoewijzing van lwoo. Bij een opting out voor lwoo-licenties wordt aangegeven onder welke voorwaarden scholen in aanmerking komen voor een licentie. Daarnaast moet het financiële hoofdstuk worden uitgebreid met een meerjarenbegroting voor het budget lichte ondersteuning.

Het invoeringsproces verloopt heel zorgvuldig en bestaat uit 3 stappen:

- 1 januari 2016: inpassing lwoo en pro in passend onderwijs.
- 1 augustus 2018: loslaten criteria en duur lwoo en lwoo-licenties. Dit wetsvoorstel wordt voorbereid. Op termijn worden ook de criteria voor pro losgelaten, maar daarvoor is nog geen datum bepaald.

- in 2016: besluit over verevening budgetten van lwoo en pro. Als wordt besloten tot een verevening, wordt na 2016 een wetsvoorstel voorbereid.

Voor een samenvatting en de volledige wetstekst en Memorie van Toelichting, zie:

<http://www.passendonderwijs.nl/beleidsdoc/wet-passend-onderwijs/>

Daarnaast biedt het Referentiekader Passend onderwijs van de sectorraden veel extra informatie, zie:

<http://www.poraad.nl/content/referentiekader-passend-onderwijs-0>

Meer informatie over de inpassing van LWOO en PrO, zie <https://www.passendonderwijs.nl/over-passend-onderwijs/inpassing-van-lwoo-en-pro/>